

A Pécsi Ítéltábla a Strausz Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Szepesi Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen jogalap nélküli gazdagodás visszafizetése iránt indított perében a ... Törvényszék 2016. május 18. napján kelt .../20. számú ítélete ellen a felperes által 21. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 750.000 (hétszázötvenezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes jogelődje (**H. Kft.**), mint megbízó és a felperes, valamint az **E. Kft.** által alkotott konzorcium, mint vállalkozó, továbbá ... Önkormányzata, mint árhatóság között 1999. július 15. napján vállalkozási szerződés jött létre ... Város távhőrendszerének bérüzemeltetésbe adása tekintetében, 1999. augusztus 1. napjától 20 éves időtartamra, 2019. július 31. napjáig.

A szerződés a vállalkozó feladatát a szerződés tárgyát képező városi távhőrendszerek teljes körű, folyamatos és szakszerű üzemeltetésében, karbantartásában határozta meg. A szerződés 2. pontja rögzítette, hogy a vállalkozó a megbízónak bérleti díjat fizet. A bérleti díj éves összege megegyezik a megbízótól átvett törzsvagyonaiba tartozó közmű és működtetői vagyontárgyak után a mindenkor érvényben lévő számviteli törvény szerinti lineáris amortizációs kulcsok alapján képzett tárgyévi értékcsökkenési leírással, és a vállalkozó ... közigazgatási területén végzett tevékenysége adózás előtti eredményének 20%-ával. A bérleti díj megbízótól átvett vagyon értékével arányos részének minimálisan 85%-át a megbízó köteles volt a szerződés szerint az átadott tárgyi eszközön végzett felújításokra, beruházásokra fordítani, a vállalkozó igazolt költségekkel alátámasztott javaslatainak figyelembevételével. A szerződés előírta, hogy a megbízó és a vállalkozó minden év március 1-jéig a meghatározott fejlesztési és rekonstrukciós feladatok elvégzésére keretmegállapodást köt. Az átadott vagyontárgyak állapotának megőrzése érdekében felmerült minden fenntartási, karbantartási feladat elvégzése a vállalkozó kötelessége.

A felek 2003. május 7. napján a vállalkozási szerződés 2. pontját akként módosították, hogy a bérleti díj éves összege két részből tevődik össze:

- közművagyonnal arányos rész: értéke legalább a megbízótól átvett törzsvagyonba tartozó közmű és működtetői vagyontárgyak után a mindenkor érvényben lévő számviteli törvény szerinti lineáris amortizációs kulcsok alapján képzett tárgyévi értékcsökkenési leírással azonos, de évenkénti emelkedése nem lehet alacsonyabb a szolgáltatási fűtési alapidíj növekedési mértékénél,
- tevékenység eredményével arányos rész: értéke megegyezik a vállalkozó ... közigazgatási területén végzett tevékenysége adózás előtti eredményének 20%-ával.

A felek évente vállalkozási szerződés megnevezésű megállapodásokat kötöttek, amelyekben részletesen felsorolták a felújítandó tárgyi eszközöket és az azzal kapcsolatos tételes elszámolást, továbbá összecsúszva rögzítették a bérleti, illetőleg a vállalkozási díjat is.

A 2010. március 30. napján a felek között létrejött vállalkozási szerződés 3. pontja 2010. január 1-től december 31-ig számítva a megbízó tulajdonában lévő és a vállalkozó által használt távhőszolgáltatási eszközök bérleti díját 99.594.429 forint + ÁFA összegben határozta meg azzal, hogy az összeg megegyezik az eszközállomány 2010. évre számított amortizációjával. A szerződés szerint a megbízó ennek az összegnek a 85%-át fordítja a szekszárdi távhőrendszer tárgyévi felújítási, beruházási munkáinak finanszírozására, a vállalkozás díja átalányáron 84.655.264 forint + ÁFA.

A 2011. március 7. napján megkötött vállalkozási szerződés konstrukciója a korábbi éveknek megfelelő volt, azonban a 3. pontjában a felek rögzítették, hogy ... Közgyűlése 92/2003.(IV.4.) számú - távhőrendszer bérüzemeltetésbe adásáról szóló szerződés módosítása tárgyú - határozatában foglaltak figyelembevételével a bérleti díj éves összegének közművagyonnal arányos része nem csökkenhet az előző évi összege alá. A 2011. január 1-től december 31. közötti időszakra a megbízó tulajdonában lévő és a vállalkozó által használt távhőszolgáltatási eszközök bérleti díja 99.594.429 forint + ÁFA, amely összeg megegyezik a 2010. évi bérleti díjjal. A megbízó ennek az összegnek a 85%-át fordítja a szekszárdi távhőrendszer tárgyévi felújítási, beruházási munkáinak finanszírozására. A vállalkozás díja átalányáron 84.655.264 forint + ÁFA.

Ezt követően 2012-2014. években a fentiek szerinti módosított tartalmú vállalkozási szerződéseket kötöttek a felek. E megállapodások 3. pontja valamennyi esetben egyértelműen kinyilvánította, hogy a távhőszolgáltatási eszközök bérleti díja megegyezik az előző évi bérleti díjjal, a bérleti díj 99.5000.000 forint + ÁFA, a vállalkozási díj átalányáron 84.575.000 + ÁFA.

A felek között a tényleges elszámolás kompenzációs megállapodások keretében történt. A 2014. február 5-én létrejött pénzügyi kompenzációs megállapodás értelmében a felperes által az alperesnek fizetendő összeg 25.759.284 forint volt, amelyet a felperes az alperesnek nem fizetett meg. Az alperes 2014. március 15-én felszólította a felperest a fenti összeg, valamint az időközben esedékessé vált 25.889.000 forint megfizetésére. A felperes a 2014. május 27-én kelt válasziratában arra hivatkozott, hogy a követelés összecsúszásának ellenőrzése során arra a következtetésre jutott, hogy az alperes részére a 2011-2013. években az értékcsökkenési leírás összegét jelentős mértékben meghaladó bérleti díjat állapítottak meg.

Ezt követően a felek között egyeztetések zajlottak, azok azonban eredményre nem vezettek, ezért az alperes, mint hitelező 2014. augusztus 11. napján kérte a felperes, mint adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenségének megállapítását és felszámolása elrendelését. A ... Törvényszék előtt ... számon folyamatban lévő felszámolási eljárásban a felperes a 2014. szeptember 23. napján kelt nyilatkozatával a követelést nem vitatta, a fennálló tartozás kiegyenlítésére 45 napos fizetési határidő biztosítását kérte.

A felperes a fizetési meghagyásos eljárásból perré alakult eljárásban keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest jogalap nélküli gazdagodás címén 86.647.747 forint és járulékai megfizetésére. Állította, hogy 2011-2013. év közötti időszakban bérleti díj jogcímén 298.594.429 forint megfizetésére került sor, ehelyett csupán 211.946.682 forint megfizetésére lett volna köteles a felperes. Az eljárás során keresetét akként módosította, hogy a fenti összeg megfizetését elsődlegesen szerződésszegéssel okozott kár megtérítése, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén igényelte. A 2011-2014. közötti időszakban létrejött vállalkozási szerződések 3. pontjának „a bérleti díj éves összegének közművagyonnal arányos része nem csökkenhet az előző évi alá” kitételét, amennyiben azok szerződéses nyilatkozatnak minősülnének - megtámadta, azok érvénytelenségének megállapítását kérte az alperes megtévesztésére hivatkozással.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy az évenkénti vállalkozási szerződéseket a felperes szerkesztette meg, a felek között vita nem volt a bérleti díj összegének meghatározása tekintetében, a 2011-2014. közötti vállalkozási szerződések tartalma mindkét fél érdekeinek megfelelt. Utalt arra is, hogy a felszámolási eljárásban a felperes a fennálló tartozását nem vitatta.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.500.000 forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy a felek között 1999. július 15. napján bérleti szerződéssel vegyes vállalkozási szerződés jött létre, amelyet a felek 2003. május 7. napján módosítottak. A fenti szerződésen túl a felek a perrel érintett időszakban évente vállalkozási szerződéseket kötöttek, meghatározva az adott évre vonatkozóan a felek konkrét kötelezettségeit. Ennek keretében határozták meg a felperest terhelő felújítási, karbantartási kötelezettségeket, az ahhoz kapcsolódó vállalkozói díj összegét, amely a felperes által az alperesnek fizetendő bérleti díj meghatározott százaléka volt. A felek közötti tényleges elszámolás kompenzáció útján történt meg. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok tartalma egyértelműen rögzítette a mindenkor éves bérleti díj összegét, az okiratok tartalmával ellentétes álláspontjának bizonyítása a perben a felperes kötelezettsége volt, a bizonyítatlanság a felperest terhelte.

Bizonyítékként értékelte az elsőfokú bíróság a felperes által a vele szemben indult felszámolási eljárásban, a bérleti díj összege tekintetében tett, a tartozás összegét nem vitató, lényegében tartozást elismerő nyilatkozatát, továbbá a tanúvallomások köréből kiemelten **B.** tanú vallomását.

A bizonyítékokat mérlegelve az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által a perben vitatott 2011-2014. évi vállalkozási szerződések a felek szándékainak megfelelően keletkeztek, azok teljesedésbe mentek mindaddig, amíg 2014. évtől kezdődően a felperes a bérleti díj összegét, annak számítási módját utólag vitatni kezdte. A vállalkozási szerződések 3. pontjának az a kitétele, amely szerint „a bérleti díj éves összegének közművagyonnal arányos része nem csökkenhet az előző évi összeg alá”, egyértelmű, ezen túlmenően a bérleti díj összege számszerűsítve is megjelent a szerződésekben annak ismételt kinyilatkoztatása mellett, hogy az megegyezik a korábbi évi bérleti díjjal.

Alaptalannak találta ezért a felperes keresetét szerződésszegéssel okozott kár és jogalap nélküli gazdagodás jogcímén is, utalva arra, hogy a felperes olyan alperesi magatartást nem jelölt meg, amely szerződésszegésként lenne értékelhető, a jogalap nélküli gazdagodás tekintetében pedig arra,

hogy a felek között fennálló szerződéses jogviszonyra tekintettel fogalmilag kizárt, hogy az alperes a felperes rovására jogalap nélkül gazdagodjon.

Nem találta megalapozottnak a szerződéses nyilatkozat megtévesztés címén történt megtámadása tekintetében sem a felperes keresetét, arra utalva, hogy a felperes tévedésének tényét, és azt sem látta a perben bizonyítottnak, hogy a felperes tévedését az alperes okozta.

Kifejtette azt is, hogy a felperes részéről a felszámolási eljárásban tett, a fennálló tartozás elismerésére vonatkozó nyilatkozattal a felperes megtámadási joga megszűnt.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és az alperes kereset szerinti marasztalása iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést, felvetve az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására utasítása lehetőségét is.

Fellebbezésében a felperes a felszámolási eljárásban tett nyilatkozatával kapcsolatban a Cstv.26.§ (3) bekezdésére, illetve 27.§ (3) bekezdésére utalt, illetve hivatkozott arra is, hogy téves az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának az a megállapítása, hogy a felperes megtámadása elkésett.

Vitatta az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, hogy a felek között szerződésmódosításra került volna sor. Álláspontja szerint egyetlen évben sem rögzítették a felek közös megegyezéssel a bérleti díj mértékét, a bérleti díj nem képezte a felek közötti évenkénti egyeztetés tárgyát, az éves alapjogviszonyban meghatározott képlet szerinti számítást kellett az alperesnek elvégezni és azt kiközlöni. Mivel az egyeztetés tárgyát nem képezte a bérleti díj, ennek mértékét illetően szerződésmódosítás sem jöhetett létre. Álláspontja szerint a vállalkozási szerződésekben jogszerűen nem lehetett módosítani a bérleti szerződést.

Hivatkozott arra is, hogy a per során szerzett tudomást a felperes arról, hogy az alperesi vagyon értéke nagyságrendileg csupán harmada annak az értéknek, amelyet az alperes kiközlött és amely alapján az értékcsökkenést meghatározta, így nem csak az értékcsökkenési leírás mértékével, de az annak alapjául szolgáló bérelt vagyon mértékével is megtévesztette az alperes a felperest. Az elsőfokú bíróság alaptalanul mellőzte a felperes által indítványozott, a per tárgyával kapcsolatos közművagyon mérlegadatokkal igazolt vizsgálatát, ezért az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan.

Kifejtette, hogy a felperes és az alperes jogelődje, valamint ... Város Önkormányzata között 1999-ben létrejött jogviszonyt (alapjogviszony) ... Önkormányzata Közgyűlése fogadta el és hagyott jóvá. Az alapjogviszony 2. pontjában meghatározott bérleti díj összegét 2003-ban ... Önkormányzata jóváhagyásával módosította a 92/2003.(IV.24.) számú határozatával. Az évenkénti vállalkozási szerződések az alapjogviszonyt nem módosíthatták, mert nem ugyanazon felek között jöttek létre, nem a bérleti díj meghatározására jogosult fél (... Önkormányzata) tett nyilatkozatot, és nem olyan formában tette azt, amely az alperes által állított joghatás kiváltására alkalmas lett volna. Állította, hogy a felperes részéről az alapjogviszonyt módosító szándék nem állt fenn.

Utalt arra is, hogy **B.** tanú azt állította, hogy csak azért történt az évenkénti szerződésekben az általa hivatkozott rész beiktatása, mert **K.**, az alperes törvényes képviselője az alapjogviszonyt így értelmezte. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy **K.** tévesen értelmezte a szerződést módosító önkormányzati határozatot, a közgyűlés nem azt fogadta el, ami ezekbe a szerződésekbe belekerült, ezért **B.** nyilatkozata egyértelműen igazolja, hogy nem történt szerződésmódosítás. Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság nem adott helyt a **B.** és **P.** tanúk együttes meghallgatására és

szembesítésére vonatkozóan előterjesztett bizonyítási indítványának és az elutasítás indokait sem adta meg, amely szintén az elsőfokú ítélet megalapozatlanságához vezetett.

Kifejtette, hogy a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazhatóságát a szerződéses kötelelem megléte önmagában nem zárja ki. A szerződéses partner rovására előállott gazdagodást ugyanis a Ptk.361.§-a alapján kell visszatéríteni akkor, ha a vagyoneltolódásra a szerződéses jogviszony nem adott jogalapot, illetve a szerződésszegés szabályai alapján nem orvosolható az igazolatlanul előállott gazdagodás.

Tévesnek tartotta azt az elsőfokú ítéleti megállapítást is, hogy a felperes ne jelölte volna meg az alperes szerződésszegő magatartását, előadta, hogy az alperes szerződésszegő módon járt el, amikor valótlanul közölte ki az éves amortizáció mértékét, szándékosan megtévesztve ezzel a felperest.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem azt állapította meg, hogy a felperes tartozáselismerő nyilatkozatot tett, hanem azt rögzítette, hogy a felperes a felszámolási eljárásban az alperes követelését nem vitatta. Az elsőfokú bíróság ez alapján a kvázi tartozáselismerés alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a megtámadás jogát elveszítette. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a felperes megtámadási igényét nem emiatt tartotta megalapozatlannak, hanem bizonyítottság hiányában.

Vitatta az alperes azt a tényt is, hogy az alperes a felperes rovására jogalap nélkül gazdagodott volna. Utalt arra, hogy a bérleti díj 85%-át a felperes árbevételként kapta meg, ennek az árbevételnek a 20%-a vállalkozói haszon volt. Ennek figyelembevételével az alperes semmiféle vagyoni előnyhöz nem jutott a felperes rovására.

Az okirati bizonyítékok és a perben kihallgatott tanúk vallomása alapján hivatkozott arra, hogy a bérleti díj emelésére, illetve a perbeliek szerint megállapítására a felperes érdekében került sor azért, hogy ebből az összegből rekonstrukciós feladatait el tudja látni. A szerződésmódosításhoz természetesen az alperesnek is fűződött érdeke, ez tehát mindkét fél érdekeit szolgálta.

A felperes a másodfokú eljárásban hivatkozott arra, hogy az alperes jogi képviselője a felek között a ... Törvényszék előtt szám alatt folyamatban lévő perben 2016. december 1-jén megtartott tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy az alapjogviszonynak csak egy módosítása volt.

Vitatta azt az álláspontot, hogy az alapjogviszonyban ... Önkormányzata csak árhatóságként vett volna részt, utalva arra, hogy a bérleti díj összegére vonatkozó egyetlen szerződésmódosításról is az önkormányzat döntött.

Hivatkozott arra is, hogy a távhővagyon ... Önkormányzatának vagyona - korlátozottan forgalomképes törzsvagyon, a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 5.§ (2) bekezdése alapján és ugyanezen törvény 12.§ (2) bekezdés d) pontja alapján az önkormányzat kizárólagos tevékenysége a törzsvagyon részét képező helyi közművek létrehozása és működtetése. Ez a vagyon a 100%-os önkormányzati tulajdonú társaság, az alperes tulajdonába került ugyan, ténylegesen azonban a tulajdonosi jogosítványok az önkormányzatnál, mint alapítónál maradtak. Az önkormányzat a hivatkozott jogszabályi rendelkezés szerinti hatáskörét jogszabályi felhatalmazás hiányában nem delegálhatja a saját 100%-os tulajdonú gazdasági társaságának ügyvezetőjére, sem pedig a polgármesterre. A vagyonkezelő társaság az alapító jóváhagyása hiányában önálló szerződést nem köthetett, módosítást nem kezdeményezhetett. Minden, a távhővagyon értékére kiható megállapodás megkötésére csak ... Önkormányzata előzetes jóváhagyó határozata alapján kerülhetett sor. Ez alól kivétel az éves rekonstrukciós munka volt, amit azért nem kellett jóváhagyni,

mert azt az alapjogviszony szabályozta azzal, hogy arra kapott felhatalmazást az alperes, hogy az alapjogviszony által determinált összeg erejéig a műszaki fejlesztéseket kiválassza, a felperes javaslatait elfogadja. Ez a joga sem volt ugyanakkor korlátlan az alperesnek, mert az alperes alapító okiratának rendelkezése szerint, ha a szerződés összege a 100.000.000 forintot meghaladta, az önkormányzati döntést igényelt.

Utalt továbbá arra, hogy a távhőszolgáltatás önkormányzati feladat a 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 20. alpontja alapján. Mivel a távhőrendszer önkormányzati feladat ellátását szolgálja, erre figyelemmel a korlátozottan forgalomképes önkormányzati törzsvagyron részét képezi, s mint ilyenről, rendelkezni, hasznosításáról és annak feltételeiről dönteni, kizárólag az önkormányzat képviselő-testülete jogosult.

Az alperes a másodfokú eljárásban úgy nyilatkozott, hogy ... Önkormányzatának jóváhagyása nélkül jogosult volt a felperessel 1999. augusztus 15. napján létrejött szerződés módosítására. E jóváhagyásra azonban ettől függetlenül sor került, ugyanis ... Önkormányzata a 25/2017.(II.2.) számú közgyűlési határozatával a biztonságos pervitel érdekében a per tárgyát képező szerződéseket kifejezetten jóváhagyta.

Kifejtette továbbá, hogy különbség van egy szerződés harmadik személy általi jóváhagyása és az alapító okiratban kikötött értékhatárhoz kötött jóváhagyás között. Utóbbit az alapító mindaddig bármikor megadhatja, amíg a szerződés teljesítése lehetséges. A szerződés hatályosságához nem szükséges az alapítói jóváhagyás, a jóváhagyás hiányára harmadik személyekkel szemben nem lehet hivatkozni.

Utalt arra is, hogy a szerződésmódosításokat a felperes kezdeményezte **K.** tanú vallomása és a csatolt okirati bizonyítékok szerint. A szerződésmódosítás során volt tehát a felek között tárgyalás, nem szükség, hogy a felek személyesen egyeztessenek, írásban is megállapodhatnak.

Hivatkozott a Ítélet tábla .../5. számú jogerős ítéletében foglaltakra is, amely szerint a perrel érintett vagyon nem tartozik a törzsvagyron körébe.

A fellebbezés nem megalapozott.

A másodfokú bíróság hivatalos tudomása alapján, ai Ítélet tábla .../5., és a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint felülvizsgálati bíróság .../4. számú ítélete, valamint a másodfokú eljárásban becsatolt okirati bizonyítékok tartalma alapján az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen megállapított tényállást a következőkkel egészíti ki:

... Önkormányzatának a távhőszolgáltatásról szóló 21/2000. (XI.3.) számú rendelete 2012. március 8-tól hatályos 2.§ (1) bekezdése szerint az önkormányzat a távhőszolgáltatásba bekapcsolt lakóépületek, a vegyes célra használt épületek és az egyéb felhasználók távhőellátását az **felperes neve** útján biztosítja. A rendelet 2004. május 1. napjától hatályos 2.§ (2) bekezdése értelmében az **felperes neve** jogosult az üzemeltetést vállalkozásba adni, az erre irányuló üzemeltetési, vállalkozási szerződés megkötéséhez, módosításához és megszüntetéséhez az önkormányzat jóváhagyása szükséges.

... Önkormányzatának Közgyűlése a ... városi távfűtőrendszer folyamatos üzemeltetésére, karbantartására és fejlesztésére létrejött vállalkozási szerződés azonnali hatállyal történő megszüntetéséről 2015. augusztus 18. napján meghozta a 164/2015.(VIII.18.) számú határozatát,

amellyel a peres felek, illetve jogelődjeik között 1999. július 15. napján létrejött a alperes neve tulajdonát képező ... városi távfűtőrendszer folyamatos üzemeltetésére, karbantartására és fejlesztésére létrejött vállalkozási szerződést azonnali hatállyal megszüntette. A határozat 3. pontja szerint a közgyűlés úgy döntött, hogy a távhőtermelést és a távhőszolgáltatást, mint közszolgáltatást a bérüzemeltetésre vonatkozó szerződés megszűnésével egyidejűleg a közművagyon tulajdonosa a alperes neve útján biztosítja. A határozat 7. pontjában a közgyűlés felkérte a jegyzőt, hogy a távhőszolgáltatásról szóló 21/2000.(XI.3.) számú Önkormányzati rendelet szükséges módosításáról szóló javaslatot a közgyűlés soron következő rendes ülésén terjessze elő.

2015. szeptember 1. napján ... Önkormányzatának Közgyűlése a 24/2015.(IX.1.) Önkormányzati rendelettel módosította a távhőszolgáltatásról szóló 21/2000.(XI.3.) Önkormányzati rendelet 2.§ (1) és (2) bekezdését. A 2015. szeptember 2-től hatályos 2.§ (1) bekezdése szerint, az önkormányzat a távhőszolgáltatásba bekapcsolt lakóépületek, a vegyes célra használt épületek és az egyéb felhasználók távhőellátását a alperes neve útján biztosítja. Az ugyancsak 2015. szeptember 2. napjától hatályos 2.§ (2) bekezdése értelmében a alperes neve jogosult az üzemeltetést vállalkozásba adni, az erre irányuló üzemeltetési, vállalkozási szerződés megkötéséhez, módosításához és megszüntetéséhez az önkormányzat jóváhagyása szükséges.

A alperes neve, mint megbízó a ... Önkormányzatának jóváhagyása nélkül jogosult volt az **felperes neve**-vel 1999. augusztus 15. napján létrejött szerződés módosítására.

Az alperes alapító okiratának a 2010. november 25. napján elfogadott 13.2.h. pontja szerint az alapító kizárólagos hatáskörébe tartozik a távhőszolgáltatási tárgyi eszközök felújítására, rekonstrukciójára vonatkozó éves keretmegállapodás jóváhagyása, ha annak összege a 100.000.000 forintot meghaladja.

... Önkormányzatának közgyűlése az **felperes neve** által fizetendő vagyónbérleti díj összezszerűségére vonatkozó szerződések jóváhagyásáról 2017. február 2. napján meghozta a 25/2017.(II.2.) számú határozatát. A határozat szerint ... Önkormányzata a közgyűlésen megállapította, hogy a alperes neve ügyvezetője az alapító okirat szerint saját hatáskörében eljárva közgyűlési jóváhagyás nélkül jogosult volt megkötni az **felperes neve** által fizetendő éves vagyónbérleti díj összezszerűségére is vonatkozó szerződéseket.

A közgyűlés úgy döntött, hogy ezen határozatával kifejezetten jóváhagyja a alperes neve, mint megbízó és az **felperes neve**, mint vállalkozó között a 2011-es naptári évre vonatkozóan 2011. március 7. napján létrejött 28-5/2011. iktatószámú, a 2012-es naptári évre vonatkozóan a 2012. április 4. napján létrejött 1685/2012. iktatószámú, a 2013-as naptári évre vonatkozóan 2013. február 26. napján létrejött, továbbá a 2014-es naptári évre 2014. március 31. napján létrejött 1406/2014. iktatószámú vállalkozási szerződéseket és ezen szerződések 3. pontjában 2011-es naptári év vonatkozásában 99.594.429 forint + ÁFA, a 2012-2013. és 2014-es naptári év vonatkozásában pedig a szerződés 3. pontjában rögzített 99.500.000 forint + ÁFA összegben meghatározott vagyónbérleti díj összegét.

A **B. Részvénytársaság I. rendű** és a **S. Kft. II. rendű** felpereseknek, a ... Önkormányzata I. rendű, az **A. Kft. II. rendű**, az **E. Kft. III. rendű** és a ...Korlátolt Felelősségű Társaság IV. rendű alperesek ellen (a alperes neve, mint megbízó és az **A. Kft** és **E. Kft**, mint vállalkozó között 1999. július 15. napján létrejött) szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt folyamatban volt perben a Ítéletábra a 2004. február 4. napján kelt .../5. számú ítéletében kifejtette (12. oldal), hogy „Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII.

törvény 11., 14.§-a rendelkezik a közüzemek vagyonának önkormányzati tulajdonba adásáról. A törvény 38.§ (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az önkormányzat a közüzemi működéséhez önkormányzat tulajdonába adott vagyont a közüzemre bízta. A IV. rendű alperes jogelődjének alapítása idején e jogszabályi rendelkezések fennállása alatt az történt, hogy az I. rendű alperes a perben érintett vagyontárgyakat nem a közüzemre bízta, hanem a ... Vagyonátadó Bizottság hozzájárulásával a vállalatból átalakulással egyszemélyes gazdasági társaságot hozott létre, és a vagyont e korlátolt felelősségű társaság tulajdonába adta. A ... Bíróság, mint Cégbíróság pedig a céget a cégjegyzékbe bejegyezte. Ebből pedig az következik, hogy a perben érintett vagyontárgyak nem az I. rendű alperes tulajdonában állnak és nem álltak a szerződéskötéskor sem, tehát ez a vagyon nem önkormányzati tulajdon, ezért törzsvagyoni jellege fogalmilag kizárt."

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint felülvizsgálati bíróság a 2005. március 21. napján kelt .../4. számú ítéletével aÍtéletőktábla .../5. számú ítéletét hatályában fenntartotta. Az ítélet indokolása szerint (13. oldal) „a jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy a szerződéskötéskor a perbeli vagyontárgyak nem álltak az I. rendű alperes önkormányzat tulajdonában, ezért az az önkormányzati törzsvagyonnak sem lehetett a része".

Az így kiegészített tényállás alapján is helyes érdemben az elsőfokú bíróság ítélete.

Arra a fellebbezésében alappal hivatkozott a felperes, hogy tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság a Ptk. 236.§ (4) bekezdése alapján, hogy a felperes részéről a felszámolási eljárásban tett, az akkor fennálló tartozás elismerésére vonatkozó nyilatkozat a szerződés megtámadásának jogát megszüntette.

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 27.§ (2) bekezdése alapján a felszámolási eljárásban a fizetéseképtelenség megállapításának feltételei fennállását vizsgálja a bíróság. A (2) bekezdés a) pontja szerint a bíróság az adós fizetéseképtelenségét akkor állapítja meg, ha az adós szerződésen alapuló nem vitatott vagy elismert tartozását a teljesítési idő lejártát követő 20 napon belül sem egyenlítette ki vagy nem vitatta, és az ezt követő hitelezői írásbeli fizetési felszólításra sem teljesítette.

A Cstv. 27.§ (2c) bekezdése szerint a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetekben akkor lehet az adós vitatását megállapítani, ha az érdemben kétségbe vonja a fizetési kötelezettség jogcímét, fennállását, esedékességét, mértékét vagy összegét és a fizetési felszólításnak tartalmaznia kell legalább a követelés jogcímét, összegét, megfizetésének határidejét. A fizetési felszólításban meg kell határozni a végső határidőt is, amelynek eredménytelen elteltét követően a hitelező meg kívánja indítani a felszámolási eljárást, vagy egyéb jogi úton kívánja érvényesíteni a követelését.

A Cstv.24.§ (2) bekezdése szerint, ha a felszámolási eljárás lefolytatását a hitelező kérte és a bíróság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül nem utasította el, a bíróság a kérelem benyújtásáról haladéktalanul értesíti az adóst.

A (3) bekezdés szerint az adós köteles az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a bíróságnak nyilatkozni arról, hogy a kérelemben foglaltakat elismeri-e. Ha az adós a kérelemben foglaltakat elismeri, egyidejűleg nyilatkoznia kell arról is, hogy kér-e a tartozás kiegyenlítésére haladéktalanul [26.§ (3) bekezdés].

A Cstv.26.§ (3) bekezdése szerint a bíróság az adós kérelmére a tartozás kiegyenlítésére legfeljebb 45 napos határidőt engedélyezhet, kivéve, ha a felszámolási eljárás megindítását a 21/B.§ szerinti csődeljárás előzte meg. A tartozás kiegyenlítése - az adós ilyen tartalmú nyilatkozata hiányában -

nem minősül tartozáselismerésnek, a teljesítés polgári peres eljárásban történő visszakövetelését nem zárja ki.

A felszámolási eljárásban jelen per felperese, mint adós a 2014. szeptember 23. napján kelt beadványában úgy nyilatkozott, hogy a követelést nem vitatja és kéri a törvényszéket, hogy a fennálló tartozásának kiegyenlítésére a Cstv. 26.§ (3) bekezdése alapján 45 napos fizetési határidőt biztosítson. Ez a nyilatkozat azonban a felszámolási eljárás sajátosságaira tekintettel nem tekinthető a Ptk. 236.§ (4) bekezdése szerinti nyilatkozatnak, nem jelenti a tartozás elismerését. A felperest a felszámolási eljárás szabályai szerint fizetéseképtelenségnek kellett tekinteni, mert a fizetéseképtelenség törvényi feltételei fennálltak, a felszámolás elrendelését csak a teljesítéssel kerülhette el. A tartozás fennállását azonban az alperessel folytatott levelezésében mindvégig vitatta. Ezért az elsőfokú bíróság azt tévesen állapította meg, hogy a felperes megtámadási joga e nyilatkozat megtétele miatt megszűnt volna, azonban ennek a nyilatkozatnak a jelen per eldőntése szempontjából nincs jelentősége.

Tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában azt is megállapította volna, hogy a felperes által előterjesztett megtámadási nyilatkozat elkésett. Ilyen megállapítást az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában nem tett.

Megalapozatlanul hivatkozott a fellebbezésében a felperes arra, hogy a felek között az 1999. július 15. napján megkötött szerződés módosítására nem került sor. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a peres felek a fenti szerződést a bérleti díj éves mértékét illetően módosították. A felperes és az alperes megállapodott abban, hogy a módosítást követően a bérleti díj mértéke nem csökkenhet az előző évi bérleti díj mértéke alá. Ez nem az alperes egyoldalú közlése volt, hanem a felek közös megállapodása, amelyet annak egyértelmű megfogalmazása miatt a felperes nem érthetett félre, figyelemmel arra is, hogy a bérleti díj éves mértékét a szerződésmódosítások összességüként is rögzítették.

A szerződésmódosítás fentiek szerinti létrejöttére tekintettel közömbös az értékcsökkenés alapjául szolgáló vagyon értéke, ezért nem megalapozatlan az elsőfokú bíróság ítélete abból az okból, hogy az elsőfokú bíróság az értékcsökkenés alapjául szolgáló vagyon mértékét a felperes bizonyítási indítványa ellenére nem vizsgálta.

Tévesen hivatkozott a felperes a perben arra is, hogy a peres felek az 1999. július 15-én kötött szerződést azért sem módosíthatták, mert nem egyezett a szerződő felek személye. Az 1999. július 15-én kelt vállalkozási szerződést ... Önkormányzata, mint árhatóság képviseletében írta alá ... polgármestere. A bérleti díjról a H. Kft., az alperes jogelődje, mint megbízó, másrésről a felperes és az E. Kft. által alkotott konzorcium, mint vállalkozó állapodott meg. E szerződés módosítására tehát az alperes és a felperes képviselője jogosult volt. A keresettel érintett időszakban létrejött szerződésmódosításokat a felek írásban megkötötték. A szerződésmódosításra irányuló szándék az okirati bizonyítékok alapján egyértelmű volt, ennek ellenkezőjét a perben a felperes nem bizonyította.

A kiegészített tényállásra figyelemmel a 2011-12-13-14. évet illető szerződésmódosítások tekintetében az önkormányzat jóváhagyására nem volt szükség, ugyanis ... Önkormányzatának 21/2000.(XI.3.) számú, a távhőszolgáltatásról szóló Önkormányzati rendelete 2.§-a nem az alapszerződés módosításához, hanem az üzemeltetés vállalkozásba adásához írta elő a jóváhagyási kötelezettséget a mindenkorai szolgáltató részére. A peres felek szerződésmódosító megállapodása az alapszerződés módosítására vonatkozott. Az alapszerződést módosító perbeli szerződések

megkötésének idején a felperes volt a szolgáltató, aki az üzemeltetést nem adta további vállalkozásba.

Az elsőfokú bíróság által tanúként kihallgatott **B.** a felperes korábbi területi igazgatója tanúvallomásában (13. jegyzőkönyv 9-10. oldal) elmondta: „Tökéletesen tudom, hogy a 2010. évi szerződéshez képest a 2011. évben eltérés található azért, mert azt az eltérést én magam szövegeztem bele a szerződésbe mégpedig azért, mert ennek az évnek az elején jelzés érkezett, hogy az amortizációs összeg csökkenni fog, és ehhez képest elővettük a 2003-as alapszerződés módosítást, amelynek lényege az, hogy a bérleti díjnak legalább olyan mértékben kell emelkednie, amely mértékben az alapidj emelkedik. Jelen esetben ugyanakkor ebben az időszakban az alapidj nem nőtt, az nulla volt, az amortizáció ugyanakkor csökkenő tendenciát mutatott, ezért hogy ez a feltétel teljesüljön, a bérleti díj összegének változatlanul kellett maradnia.” „A 2011. évi, a bérleti díjra vonatkozó kitéltet tehát én szerkesztettem a szerződésben, de valóban nem az én ötletem volt, hanem **K.** jött az alperes részéről, lobogtatva ezt a 2003-as megállapodást, hogy a bérleti díj nem csökkenhet.” „Azért fogalmaztam bele a 2003-as módosítás szövegét az aktuális szerződésbe, hogy egyértelmű legyen mindenki számára, hogy miért nem csökkent a bérleti díj összege.” „Határozottan állítom, hogy a felperesi cég vezetése tudott arról, hogy miért van ez a szerződésben, illetve konkrétan arról is tudott, hogy az értékcsökkenés mértéke csökken.” „Az, hogy a bérleti díj összege nem változott, lényegében mindkét félnek előnyös volt.”

K., az alperes volt ügyvezetője az elsőfokú eljárásban tett tanúvallomásában (10. jegyzőkönyv 2., 3., 4. oldal) egyebek mellett előadta: „2011. évben eltérés volt a korábbi évek gyakorlatához képest annyiban, hogy a díjmegállapodás, az eszközállomány értékcsökkenésének kiszámításán alapult korábban, viszont ebben az évben észleltük, hogy némileg eltér, kevesebb az eszközállomány értékcsökkenése, mint az előző évben volt.” „Erről a körülményről természetesen a felperesnek is tudomása volt. Az ilyen jellegű tárgyalások minden esetben a felperes részéről **B.** területi igazgatóval történtek meg. A szükséges számadatok ismeretében valamennyi esetben a vállalkozási szerződések tervezetét nem csak a 2010. évet megelőzően, hanem utána is az általam ismert időszakban a felperes készítette el, azt megküldte nekünk is, utána került sor annak aláírására. Azt tehát biztosan állíthatom, hogy erről a bizonyos értékcsökkenés változásról a felperesnek legalábbis 2011. évben biztosan tudomása volt. Megőriztem és kinyomtattam az e-mail üzenetváltásomat, ami a 2011. évi szerződéstervezettel kapcsolatban keletkezett és ezt 10/T/1 és 10/T/2 az iratokhoz csatolom. Ebből is látszik, hogy **B.** volt az, aki először a 2011. évi szerződés tervezetét megküldte részemre ... Pirossal van kiemelve a szerződéstervezet 3. pontja, amely valóban eltérő a 2010. évi szerződésben rögzített 3. ponttól ... Előadom, hogy valóban, tehát a szerződés ilyen irányú módosítását a ... Közgyűlése 92/2003. számú határozatának mintegy beemelését a szerződésbe, nem az alperes kezdeményezte, hanem éppen hogy a felperes.”

A fenti tanúvallomások tartalmát tekintve eltérés nincs, szükségtelen lett volna ezért a felperes által az elsőfokú eljárásban indítványozottaknak megfelelően **B.** és **P.** tanúk szembesítése.

A felperes fellebbezésében hivatkozott a BH.2010.333. számú eseti döntésében foglaltakra, amely szerint a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazhatóságát a felek közötti szerződéses kapcsolat önmagában nem zárja ki. Amennyiben a vagyontelodásra a szerződéses jogviszony nem adott jogalapot és az igazolatlanul előállott gazdagodás a szerződésszegés szabályai alapján sem orvosolható, annak visszatérítésére a Ptk. 361.§-a szerint kerülhet sor. Az eseti döntésben kifejtett jogi állásponttal a másodfokú bíróság is egyetért, a perbeli esetben azonban a felek között létrejött szerződésmódosításokra tekintettel nem állt elő jogalap nélküli gazdagodás az alperesi oldalon a

felperes rovására, a felperes a módosított szerződés szerinti bérleti díjat fizette meg az alperes részére.

A felek közötti szerződésmódosítások egyértelműek voltak abban a tekintetben, hogy az éves bérleti díj összege a korábbi év bérleti díjának mértéke alá nem csökkenhet, illetőleg miután a bérleti díj összegét számszerűsítve is rögzítették, ezért az alperes által kiközlött amortizáció mértékének nem volt jelentősége a felperes által alperesnek fizetendő bérleti díj összegszerűsége tekintetében.

Annak a ténynek, hogy az alperes jogi képviselője a ... Törvényszék előtt szám alatt folyamatban lévő peres eljárásban milyen nyilatkozatot tett az 1999. július 15-én megkötött alapszerződés módosítása tekintetében, nincs jelentősége annak megítélése szempontjából, hogy a felek között ténylegesen létrejött-e az alapszerződés módosítása a 2011-12-13-14. évek vonatkozásában a vállalkozási keretszerződések megkötése alkalmával.

Tévesen hivatkozott a felperes arra, hogy a perbeli üzemeltetési szerződéssel érintett távhővagyon a ... Önkormányzatának vagyona, amely korlátozottan forgalomképes törzsvagyon a 2011. évi CXCVI. törvény 5.§ (2) és 12.§ (2) bekezdés d) pontja alapján.

A kiegészített tényállásban foglaltak szerint a Ítéltábla jogerős ítéletében állapította meg, hogy ezek a vagyontárgyak nem képeztek önkormányzati tulajdont, ezért törzsvagyoni jellegük fogalmilag kizárt volt. A jogerős ítéletet pedig az ugyancsak a kiegészített tényállás szerint a Legfelsőbb Bíróság hatályában fenntartotta, ítélete indokolásában maga is rögzítve, hogy a perbeli vagyontárgyak nem álltak az I. rendű alperes önkormányzat tulajdonában, ezért az az önkormányzati törzsvagyonnak sem lehetett részei.

A felperes által hivatkozott nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 2011. december 31-én lépett hatályba. A hatálybalépéskor hatályos 17.§ (1) bekezdése úgy rendelkezett, hogy e törvény hatálybalépését megelőzően jogszerűen és jóhiszeműen szerzett jogokat és kötelezettségeket e törvény rendelkezései nem érintik. Az e törvény hatálybalépése előtt létrejött szerződések időtartamának e törvény hatálybalépését követően történő meghosszabbítása új jogviszony létesítésének minősül. Ezt a rendelkezést egészített ki 2012. június 30. napjától a 2012. évi LXXXIV. törvény 11.§-a azzal, hogy az e törvény hatálybalépése előtt létrejött szerződések időtartamának az e törvény hatálybalépését követően történő meghosszabbítása új jogviszony létesítésének minősül, kivéve a 6.§ (8) bekezdésében, a 11.§ (1) bekezdésében, valamint a 12.§ (3) bekezdésében meghatározott eseteket.

A fenti rendelkezés alapján megállapítható, hogy nemzeti vagyonról szóló törvény hatálybalépését megelőzően (1993. július 8-án) megalapított alperesi kft. tulajdonába adott vagyontárgyak tekintetében a jogszerűen és jóhiszeműen szerzett tulajdonjogot a nemzeti vagyonról szóló törvény rendelkezései nem érintik.

Arra helytállóan hivatkozott a másodfokú eljárásban a felperes, hogy az alperes alapító okiratának 2010. november 25-én elfogadott hatályos rendelkezése szerint a 13.2.h. pont alapján a távhőszolgáltatási tárgyi eszközök felújítására, rekonstrukciójára vonatkozó éves keretmegállapodás jóváhagyása az alapító kizárólagos hatáskörébe tartozik, ha annak összege a 100.000.000 forintot meghaladja. E tényre azonban a felperes az elsőfokú határozat meghozatalát megelőzően is hivatkozhatott volna, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp.235.§ (1) bekezdése alapján érdemben nem kellett, hogy vizsgálja. Utal ugyanakkor ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság arra, hogy az alperes által a periratokhoz a másodfokú eljárásban becsatolt okirat tanúsága szerint az alperes

közgyűlése a 25/2017.(II.2.) számú határozatával az **felperes neve** által fizetendő vagyonbérleti díj összecszerűségére vonatkozó szerződéseket utólag jóváhagyta, így az alapító okirat fenti rendelkezése a perbeli esetben teljesült. Egyetértett a másodfokú bíróság az alperessel abban, hogy ez a jóváhagyás utólag is lehetséges.

Az indokolás fentiek szerinti módosításával és kiegészítésével a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes perköltséget nem igényelhet és viselni tartozik a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a fellebbezésére lerótt fellebbezési eljárási illetéket, valamint az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, amelynek mértékét a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban felmerült perköltség 50%-ában határozta meg a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján.

Pécs, 2017. február 23.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró